

D O M

afsagt den 2. november 2006 af Vestre Landsrets 9. afdeling
(dommerne Chr. Bache, Henrik Twilhøj og Henriette Holst
(kst.) med domsmænd) i ankesag S-1537-06

Anklagemyndigheden

mod

E

født den

(advokat Mette Grith Stage, Fredericia).

Kriminalretten i Fredericia har den 17. maj 2006 afsagt dom i
1. instans (SS 340/2006).

Anklagemyndigheden har gentaget sin påstand om frifindelse
for erstatningskravet.

E har nedlagt påstand om betaling af 443.100 kr.
med renter fra den 14. juli 2005.

E's krav fremkommer således:	
Frihedsberøvelse, 238 døgn a 600 kr.	
forhøjet med 100 %	285.600 kr.
Tabt arbejdsfortjeneste	
inklusive feriepenge, 34 uger	157.500 kr.
I alt	443.100 kr.

Parterne er enige om den beløbsmæssige opgørelse af kravet.

Landsrettens begrundelse og resultat:

havde forud for, at han den 23. oktober 2004 blev anholdt og sigtet for forsøg på brandstiftelse og efterfølgende varetægtsfængslet efter retsplejelovens § 762, stk. 1, nr. 3, hældt en ikke uvæsentlig mængde benzin ind gennem brevsprækken til sin tidligere kæreste FOU 's

lejlighed. Det skete ca. kl. 5.20, efter han på en restauration havde haft en uoverensstemmelse med FOU

I forbindelse med anholdelsen den 23. oktober 2004 og i grundlovsforhøret samme dag forklarede E at han ikke havde været ved E 's lejlighed på gerningstidspunktet.

Den 29. oktober 2004 forklarede E til politiet, at han havde været på gerningsstedet, og at han havde hældt benzin ind ad brevsprækken. Han ønskede ikke at udtale sig om, hvordan han var kommet til og fra gerningsstedet, herunder om han var blevet kørt af en anden.

De efterfølgende forlængelser af varetægtsfængslingen blev indtil anken af byrettens dom blandt andet begrundet med, at der var en mulig medgerningsmand på fri fod. Under anken blev X varetægtsfængslet efter retsplejelovens § 762, stk. 2, nr. 1.

E har afgivet skiftende og til dels uklare forklaringer om mængden af benzin og hvorfra han skaffede den. Først under ankesagen har E forklaret om en mængde af benzin, der nærmer sig den mængde, som politiets undersøgelser pegede på. Han har på intet tidspunkt ønsket at udtale sig om, hvorvidt det var ham selv eller en anden person, der

kørte ham til og fra FOU's lejlighed, da han hældte benzin ind ad brevsprækken.

På denne baggrund har E ved sin adfærd forud for og efter anholdelsen og den efterfølgende varetægtsfængsling selv givet anledning til foranstaltningerne på en sådan måde, at erstatning i det hele bør nægtes efter retsplejelovens § 1018 a, stk. 3.

Landsretten frifinder derfor anklagemyndigheden for det rejste krav.

T h i k e n d e s f o r r e t:

Anklagemyndigheden frifindes.

E skal betale sagens omkostninger for begge retter.

Chr. Bache

Henrik Twilhøj

Henriette Holst
(kst.)

cfr.

Uden betaling.

Udskriftens rigtighed bekræftes.

Vestre Landsret, den 16. Oktober 2009.

Anette Møller
Retssekretær

DOM

afsagt den 17. maj 2006.

SS 340/06

Anklagemyndigheden

mod

E

cpr.nr.

Der har medvirket domsmænd ved behandlingen af denne sag, der drejer sig om erstatning for uberettiget varetægtsfængsling.

Påstande:

Under denne sag har sagsøgeren, E, nedlagt påstand om, at statskassen skal betale 499.100 kr. i erstatning med renter, opgjort som Nationalbankens referencerente med tillæg af 7%, fra den 13. juli 2005.

Rigsadvokaten har principalt nedlagt påstand om frifindelse, subsidiært om betaling af et væsentligt mindre beløb end det påstævnte.

Sagens omstændigheder:

Den 23. oktober 2004 blev E anholdt og sigtet for forsøg på brandstiftelse, jf. straffelovens § 180, jf. § 21, ved den 23. oktober 2004 ca. kl. 05.20 at have hældt brandbar væske gennem brevsprækken i lejligheden og forsøgt at antænde den velvidende, at lejlighedens beboer, hans ekskæreste FOU var i lejligheden og derved sammen med opgangens øvrige beboere ville blive udsat for overhængende livsfare, hvilket mislykkedes, da han blev overrasket af FOU der åbnede døren. Samme dag blev han i et grundlovsforhør varetægtsfængslet.

I forbindelse med sin forklaring til Politi og senere i grundlovsforhøret forklarede E blandt andet, at han ikke havde været på gerningsstedet det pågældende tidspunkt. Denne forklaring ændrede E den 29. oktober 2004, hvor han til politirapporten erkendte, at han på gerningstidspunktet havde været på gerningsstedet.

Ved anklagskrift af 20. januar 2005 blev E tiltalt ved Kriminalretten i Fredericia for overtrædelse af

1.

straffelovens § 291, stk. 1 - hærværk -

ved mellem den 25. september 2004 kl. 16.00 og 26. september 2004 kl. 15.20, ved lejligheden at have fyldt låsen i entredøren til lejligheden med lim, hvorved der skete skade for 585 kr.

2.

straffelovens § 180, jf. § 21 - forsøg på brandstiftelse

ved den 23. oktober 2004 ca. kl. 05.20 at have forsøgt at sætte ild til lejligheden under sådanne omstændigheder, at han indså, at lejlighedens beboer FOU og de øvrige beboere i opgangen ville blive udsat for overhængende livsfare, idet han hældte brandbar væske gennem brevsprækken til lejligheden og forsøgte at antænde denne, hvilket imidlertid mislykkedes, da FOU åbnede entredøren.

Ved Kriminalretten i Fredericias dom af 16. februar 2005 blev E fundet skyldig i overensstemmelse med anklageskriftet og idømt fængsel i 2 år og 3 måneder.

Ved Vestre Landsrets dom af 23. juni 2005 blev E frifundet for forhold 2 og blev i overensstemmelse med sin erkendelse vedrørende forhold 1 alene idømt en bøde på 500 kr.

Ved brev af 13. juli 2005 fremsatte E's forsvarer, advokat Erling Christensen, et erstatningskrav på 457.500 kr. for mistet løn med videre og erstatning for tort, ulempe og forstyrrelse af stilling og forhold. Dette krav afviste Statsadvokaten ved brev af 14. september 2005 med henvisning til, at E ved sin adfærd havde udvist egen skyld, jf. retsplejelovens § 1018a, stk. 3. Statsadvokaten henviste til, at E flere gange under sagen på centrale punkter, herunder hvorvidt han havde været på gerningsstedet, mængden af benzin samt om graden af sin sikkerhed af, om FOU var hjemme, havde skiftet forklaring. Statsadvokaten henviste endvidere til, at E under hele sagen ikke havde kunnet eller villet afgive forklaring om, hvor han havde købt benzinen, hvor meget og hvorledes han havde betalt for benzin, ligesom han heller ikke havde villet oplyse, hvorledes han var kommet til og fra benzintanken og videre derfra og til gerningsstedet og hjem til sin bopæl. Efter Statsadvokatens vurdering havde E således dels ved sin adfærd forud for strafforfølgningen, dels ved i efterforskningsperioden samt under domsforhandlingerne at afgive skiftende og vaklende forklaringer, selv givet anledning til anholdelsen og varetægtsfængslingen.

Ved brev af 13. oktober 2005 påklagede E'S forsvarer denne afgørelse til Rigsadvokaten, der den 24. januar 2006 stadfæstede Statsadvokatens afgørelse om, at der som følge af udvist egen skyld ikke var grundlag for at tilkende E ersatning.

Ved brev af 7. februar 2006 anmodede E'S forsvarer Rigsadvokaten om at indbringe sagen for Kriminalretten.

E har opgjort sit erstatningskrav således:

239 døgn af 600 kr.	143.400 kr.
Forhøjet med 100% grundet sigtelsen karakter, jf. RM1/2004	143.400 kr.
Tabt arbejdsfortjeneste	140.000 kr.
Mistet feriepenge, 12,5% af 140.000 kr.	17.500 kr.
Diætpenge	50.000 kr.
I alt	499.100 kr.

Forklaring:

E har forklaret, at han i oktober 2003 var ved at være kommet væk fra problemerne med FOU. Det er korrekt, at han overfor politiet i første omgang bestred, at han havde været forbi FOU'S lejlighed. Baggrunden herfor var, at han gik i panik og blev helt skræmt over at være sigtet for mordbrand. Det hele var kun for at genere hende - det var hærværk -, og derfor mente han godt, at han under den første politiafhøring kunne undvære en forsvarer. Han var endvidere træt og udmattet, da han var til afhøring, lige som han havde alkohol i blodet. Det var først en lille uge senere, den 29. oktober 2004, at han ændrede sin forklaring og erkendte, at han havde været udenfor FOU'S lejlighed.

Forespurgt vedrørende den mængde benzin, som han hældte ind i lejligheden, forklarede han, at han hver gang har vist med fingrene, at det var 3-4 cm. Han har ikke på noget tidspunkt brugt ordet centiliter eller lignende. Hver gang har han vist med fingrene, hvor mange centimeter benzin, han kom i flasken. Han har ikke før nu hæftet sig ved referaterne i retsbogen. Han husker stadig ikke, hvilken tankstation, han tankede benzin fra.

FOU plejer aldrig at komme hjem til sig selv, når hun har været i byen. Hun plejer at overnatte hos bekendte. Derfor troede han ikke, at der var nogen hjemme den pågældende aften.

Han har haft sine grunde til ikke at oplyse, hvordan han kom frem og tilbage til FOU'S lejlighed, men der er ikke nogen andre at afhøre.

Han har arbejde som eksportchauffør og fik jobbet hos tilbage, da han blev løsladt. Den erklæring af 7. juli 2005, der er udarbejdet, er

underskrevet af den administrerende direktør i eksportfirmaet,
 Beregningerne er i øvrigt foretaget på baggrund af en sammen-
 ligning med sin fars indtægt, idet denne ligeledes arbejder hos
 bor i og kører ud derfra.

Procedure:

☐ har til støtte for sin påstand gjort gældende, at han ved Vestre Landsrets dom af 23. juni 2005 blev frifundet for forsøg på brandstiftelse. Han har således uberettiget været varetægtsfængslet i perioden fra den 23. oktober 2004 til Vestre Landsrets frifindelsesdom den 13. juli 2005. I følge retsplejelovens § 1018a, stk. 1, har han som følge heraf krav på erstatning for tabt arbejdsfortjeneste mv. og erstatning for den lidelse, tort og ulempe som varetægtsfængslingen har medført for ham.

Det er korrekt, at han i forbindelse med sin forklaring til politirapporten og i grundlovsforhøret den 23. oktober 2004 forklarede, at han ikke havde været på gerningsstedet på gerningstidspunktet. Denne forklaring ændrede han imidlertid allerede den 29. oktober 2004, hvilken han vedstod indtil sagsbehandling i Vestre Landsret. Der er ikke tale om, at han på noget tidspunkt har ændret sin forklaring om, hvilken mængde benzin, han hældte ind ad brevsprækken. Han har hele tiden angivet dette i centimeter, og de forskelle, der fremgår af politirapporterne og retsbøgerne, kan ikke tilskrives hans forhold. Under alle omstændigheder er de forskelle, der fremgår af politirapporterne og retsbøgerne, så beskedne, at det ikke kan anses for at være ændrede forklaringer.

Erstatningskravet for uberettiget varetægtsfængsling er takstmæssigt opgjort.

For så vidt angår kravet på løn, feriepenge og diæter er kravet opgjort af den administrerende direktør, , hos transportfirmaet
 Beregningerne er i øvrigt i overensstemmelse med den løn, som hans far har fået udbetalt, idet denne er ansat i samme firma, der ligeledes bor i og ligeledes kører fra dette sted. Hverken Statsadvokaten eller Rigsadvokaten har gjort indsigelse mod opgørelsen vedrørende tabt arbejdsfortjeneste før i dag, hvor der fremsættes indsigelse mod opgørelsen. Dette må tillægges processuel skadevirkning for Rigsadvokaten.

Rigsadvokaten har til støtte for sin frifindespåstand gjort gældende, at
 ☐ har udvist en betydelig egen skyld, således at hans krav, jf. retsplejelovens § 1018a, stk. 3, helt skal bortfalde eller ihvertfald nedsættes betydeligt. ☐ har således på væsentlige punkter givet forskellige forklaringer til politiet og i retten. I forbindelse med sin anholdelse og i grundlovsforhøret benægtede ☐ at han overhovedet havde været på gerningsstedet. Denne forklaring ændrede han først den 29. oktober 2004. Ligeledes har der været betydelige forskelle i ☐' s oplysninger

om, hvor meget benzin han hældte ind ad FOU'S brevsprække. Som følge af disse skiftende forklaringer har E'S forklaringer til politirapporten og i retten haft en begrænset troværdig, og Vestre Landsret stadfæstede da også flere gange de skete varetægtsfængslinger.

Med hensyn til E'S opgørelse af sit krav, bestrides det, at erklæring fra af 7. juli 2005 kan danne grundlag for erstatning for tabt arbejdsfortjeneste. Erklæringen er så generelt formuleret, og beløbene er cirkaangivelser, uden at det fremgår, hvorledes beløbene er beregnet. Diætpengene må endvidere anses for at skulle medgå til positive udgifter.

Rettens begrundelse og resultat:

E var varetægtsfængslet i perioden fra den 23. oktober 2004 til Vestre Landsrets dom den 13. juli 2005, hvor han blev frifundet for forsøg på brandstiftelse. Til politirapporten og under grundlovsforhøret forklarede

E den 23. oktober 2004, at han ikke havde været på gerningsstedet på gerningstidspunktet. Denne forklaring ændrede han imidlertid allerede til politirapporten den 29. oktober 2004, og denne forklaring fastholdt han indtil Vestre Landsretssagen. Af politirapporterne og retsbøgerne fremgår det, at E har oplyst forskellige mængder benzin, som han medbragte i flasken. Uanset om disse forskelligheder skyldes E'S skiftende forklaringer eller unøjagtigheder i forbindelse med protokolleringerne, findes dette forhold imidlertid ikke at have en sådan grovhed, at

E kan anses for at have udvist en egen skyld, der skal medføre en nedsættelse af den erstatning, han har krav på, jf. retsplejelovens § 1018a, stk. 1.

E har derfor krav på erstatning for uberettiget varetægtsfængsling fra den 29. oktober 2004, hvor han tilstod, at det var ham, der havde været på gerningsstedet på gerningstidspunktet.

Med hensyn til kravet for tabt arbejdsfortjeneste mv. bemærkes det, at Statsadvokaten og Rigsadvokaten ikke ses at have gjort indsigelse mod arbejdsgiverens erklæring og dennes opgørelse før under domsforhandlingen. På denne baggrund og da arbejdsgiverens opgørelse over tabt arbejdsfortjeneste må anses for rimelig, tages E'S påstand om erstatning for tabt arbejdsfortjeneste til følge, bortset fra posten vedrørende diæter. Med hensyn til diæter må det lægges til grund, at diæterne som udgangspunkt medgår til dækning af afholdte positive udgifter i forbindelse med eksportchaufførens rejse, således at disse skal dække udgifter til fortæring, telefon, forplejning mv.

E'S påstand tages til følge med 449.100 kr.

Statskassen skal endvidere betale omkostningerne i forbindelse med den ad-

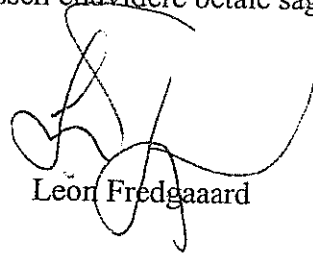
0156

ministrative klagesag og nærværende retssag til E med 16.875 kr..

Thi bestemmes:

Statskassen skal inden 14 dage betale 449.100 kr. med renter, 7% over Nationalbankens referencerente, fra den 13. juli 2005.

Inden 14 dage skal Statskassen endvidere betale sagens omkostninger med 16.875 kr.

Leon Fredgaard

/jeh
340-06.dtd